

*Revised & Approved
Diploma Course in
Punjabi*

*ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਦਿੱਲੀ - 110007*

*Department of Punjabi, University of Delhi,
Delhi-110007*

***SCHEME OF EXAMINATIONS and COURSE OF
READING***

For one year (Part time Course)

w.e.f. Academic Session 2022-2023

***Course:-Diploma Course in Punjabi
Under Annual Mode***

***Department of Punjabi, Room No.
101, Faculty of Arts Extension
Building, University of Delhi,
Delhi-110007***

Diploma Course in Punjabi-1
(DCP- 1)
ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ
Karji Punjabi ate Anuvad

Learning Objectives:

- The purpose of this course is to enhance student's Language skills.
- The study of Language will help the students to enrich their linguistic and creative aptitude.
- The course will develop a fundamental understanding of the basic nature of Punjabi language.
- It will help the students to understand the functional aspects of Punjabi language.
- The course will provide them a broad perspective of morphological structure of Punjabi language and develop their translation skill.

UNIT 1: ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਿਆ (Shabad Sikkhyaa)

- ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Ling ate Vachan di Varton
- ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Agetar ate Pichetar di Varton
- ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
Shudh-Ashudh Shabad di Pachhan

UNIT 2: ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ (Shabad Rachna)

- ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Sadharan Shabad di Varton
- ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Sanyukat Shabad (Samaas Shabad) di Varton
- ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Mishrit Shabad di Varton

UNIT 3: ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਰਥ ਸਿੱਖਿਆ (Shabad Di Arth Sikkhya)

- ਸਮੇਂ, ਮਹੀਨੇ, ਦਿਨ, ਗਿਣਤੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ
Samay, Mahine, Din, Ginti, Ruttaan, Dishaavan
- ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀ, ਬਰਤਨਾਂ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ, ਰੰਗ, ਖੇਡਾਂ,
ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
Sabziyan, Falaan, Phullaan, Drakhtaan, Janvaraan, Panchhi, Bartanna, Rishtiaan,
kheti-baarhi, Rang, khedaan, Sareer de Angaan de Naa ate Hor Futkal Shabdaavli
- ਵਿਰੋਧੀ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ
Virodhi, Samanarthak, Bahuarthak Shabad ate Bahute Shabdaan di Thaan Ik Shabad

UNIT 4: ਅਨੁਵਾਦ ਅਭਿਆਸ (Anuvad Abhiyas)

- ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Anuvad Kala Bare Sankhep Jaan-Pachhaan
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/ Angrezi ton Punjabi Vich Shabadan da Anuvad
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/ Angrezi ton Punjabi vich Vaakan da Anuvad

UNIT 5: ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਭਿਆਸ (Rachnatamak Abhiyas)

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨੋਟਿਸ
Ishtihar, Notice
- ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ
Chitthi ate Binay-Pattar
- ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ
Paira Rachna

UNIT 6: ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ (Akhaann ate Muhavre)

SUGGESTED READINGS:

- **Adhunik Punjabi Viakaran ate Lekh Rachna** (2019). Panjab School Sikhia Board, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- Brar, Boota Singh, Nachhattar Singh (2015) **Punjabi Bhasha Lipi ate Viakaran**, Arsi Publishers, New Delhi,
- Duggal, Narinder Singh (Dr.) (2000), **Punjabi Viakaran te Rachnavali**, New Book Company, Jalandhar.
- Harkirat Singh, **Saadi Bhasha** (2004), Punjabi University, Patiala.
- Harkirat Singh, Giani Lal Singh (1999), **Punjabi Viakaran**, Punjab State University Text Book Board, Chandigarh
- Harkirat Singh, **Punjabi Baare** (1988), Punjabi University, Patiala.
- Teja Singh, **Punjabi Kiven Likhiye** (1953), Hind Publishers Limited, Jalandhar.

INTERNET RESOURCES:

- <http://www.learnpunjabi.org/pr.aspx>

Diploma Course in Punjabi-2
(DCP-2)
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Punjabi Sahit: Mudhli Jaan-Pachhan

Learning Objectives:

- The course will offer extensive insight into the history of Punjabi literature, while laying special emphasis on various literary movements, genres and writers.
- It will help the students to evaluate the way socio-cultural and historical phenomena influence the literary production of a particular period.
- The course will help them to develop a nuanced appreciation of the literary production of medieval and modern times.
- The students will be offered an understanding on the growth of Punjabi language under the influence of various other languages.
- The Course will guide the students to understand the history of various genres Punjabi literature.

UNIT 1: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Adhunik Punjabi Kavita)

- ਅੰਬੀ ਦਾ ਬੂਟਾ- ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
Ambi da Boota- Mohan Singh
- ਚਾਨਣ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ- ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
Chaanann di Fulkari- Amrita Pritam
- ਮਾਏ ਨੀਂ- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
Maye Ni- Harbhajan Singh
- ਤੂੰ ਵਿਦਾ ਹੋਇਉ- ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
Tu Vida Hoiyon- Shiv Kumar
- ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਪਹਿਰ ਦੇ ਤੜਕੇ- ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ
Addhi Raat Pehar de Tadke- S. S. Meesha
- ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ- ਜਗਤਾਰ
Har Modh te Saliban- Jagtar
- ਮਘਦਾ ਰਹੀਂ ਵੇ ਸੁਰਜਾ- ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ
Maghda Rahin Ve Surja- Sant Ram Udasi
- ਅਸਾਡੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
Asadi Tuhadi Mulakaat Hoyi- Surjit Patar
- ਮੋਤੀ ਸਿਤਾਰੇ ਫੁੱਲ ਵੇ- ਵਿਜੇ ਵਿਵੇਕ
Moti Sitare Full Ve- Vijay Vivek
- ਨੀ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀਓਂ ਕੁੜੀਓਂ- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
Ni Fullan Vargeeyon Kudhiyon- Sukhvinder Amrit

UNIT 2: ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (Punjabi Kahani)

- ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਿਲਦ- ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
Sunheri Jilad- Nanak Singh
- ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
Pemi de Niyane- Sant Singh Sekhon
- ਪਠਾਣ ਦੀ ਧੀ- ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
Pathan di Dhee- Sujan Singh
- ਰੱਬ ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ- ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
Rabb te Ruttan- Dalip Kaur Tiwana
- ਕਰਾਮਾਤ- ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
Karamaat- Kartar Singh Duggal

UNIT 3: ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ (Punjabi Vartak)

- ਮੇਰੇ ਦਾਦੀ ਜੀ- ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ
Mere Dadi Ji- Gurbaksh Singh
- ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ- ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
Ghar da Pyar- Prin. Teja Singh
- ਇਕ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ- ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ
Ikk Mitthi Yaad- Balraj Sahni
- ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਮਨਾ ਹੈ- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ
Nirash Hona Mana Hai- Narinder Singh Kapoor
- ਅਬਦੁਲ ਸੱਤਾਰ ਈਦੀ ਉਰਫ਼ ਈਦੀ ਬਾਬਾ- ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ
Abdul Sattaar Eidi Urf Eidi Baba- Harpal Singh Pannu

UNIT 4: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ (Gurmat Kaav)

- ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
Kaisi Aarti Hoyal- Guru Nanak Dev
- ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ- ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ
Jaat ka Garb- Guru Amar Das
- ਮੇਰਾ ਮਨ ਲੋਚੈ- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
Mera Man Loche- Guru Arjun Dev
- ਅਵਲਿ ਅਲਾਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ- ਭਗਤ ਕਬੀਰ
Aval Allah Noor Upaaya- Bhagat Kabir
- ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤ ਹਮ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ- ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ
Saachi Preet Hum Tum Sio Jorhi- Bhagat Ravidas

UNIT 5: ਸੁਫੀ ਕਾਵਿ (Sufi Kaav)

- ਦਿਲਹ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨਹ ਸੇਈ ਸਚਿਆ- ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ
Dilhon Mohabbat Jineh Seyi Sacheya- Sheikh Farid
- ਦਰਦ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਹਾਲ- ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
Dard Vichhorhe da Haal- Shah Hussain
- ਅਲਿਫ਼ ਅੱਲਾ ਚੰਬੇ ਦੀ ਬੂਟੀ, ਚੇ-ਚੜ੍ਹ ਚੰਨਾਂ ਤੇ ਕਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈ- ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
Alif Allah Chambe di Booti, Che- Charh Channa te Kar Rushnai- Sultan Bahoo
- ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਕੀ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਕੌਣ- ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ
Bullah Ki Jana Main Kaun- Bulleh Shah
- ਵਿਸਾਖ (ਬਾਰਾਮਾਹ)- ਫ਼ਰਦ ਫ਼ਕੀਰ
Visaakh (Baramanh)- Farad Fakir

UNIT 6: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ (Qissa Kaav)

- ਸਾਹਿਬਾਂ ਗਈ ਤੇਲ ਨੂੰ, ਮੰਦਾ ਕੀਤਾ ਸੁਣ ਸਾਹਿਬਾਂ (ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ)- ਪੀਲੂ
Sahiban Gayi Tel Nu, Manda Keeta Sun Sahiban (Qissa Mirza Sahiban)- Pilu
- ਹੀਰ ਆਖਦੀ ਜੋਗੀਆ ਝੂਠ ਆਖੇ (ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ)- ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
Heer Aakhdi Jogiya Jhooth Aakhe (Qissa Heer Ranjha)- Waris Shah
- ਸੋਹਣੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਮਹੀਵਾਲ ਵੱਲ ਸੁਨੇਹਾ (ਕਿੱਸਾ ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ)- ਫ਼ਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ
Sohni di Laash da Mahival Vall Suneha (Qissa Sohni Mahival)- Fazal Shah
- ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੈਰ ਮਲੂਕ ਸੱਸੀ ਦੇ (ਕਿੱਸਾ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ)- ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ
Nazuk Pair Malook Sassi de (Qissa Sassi Punnu)- Hasham Shah

SUGGESTED READINGS:

- Gurbaksh Singh (2009), **Merian Abhul Yadan**, Navyug Publishers, Delhi.
- Jagjit Singh, Virk, Anup Singh (eds.) (2014), **Samkali Punjabi Kavita**, Punjabi University, Patiala.
- Jaswinder Singh (Dr.) & Dhindsa, Maan Singh (2006), **Punjabi Sahit da Itihas (Adhunik Kal 1901-1995)**, Punjabi University, Patiala.
- Kaang, Kulbir Singh (ed.) (2020), **Chonvin Punjabi Rachnatmak Vartak**, National Book Trust, Delhi.
- Kasel, Kirpal Singh, Parmindar Singh (eds.), (2002), **Punjabi Sahit di Utpatti te Vikas**, Lahore Book Shop, Ludhianna.

INTERNET RESOURCES:

- <https://www.apnaorg.com>
- <https://www.punjabi-kavita.com/>
- <http://www.punjabikahani.punjabi-kavita.com/Punjabi-St>

